

J.B.T.

Antoni Tudurí Miquel va néixer a Castell fa 74 anys. Enginyer tècnic industrial ha sap tot sobre luminotècnia. Una curiositat intel·lectual i cultural inesgotable l'ha motivat a aprofundir en la genealogia dels menorquins, allà on la història hi posa noms propis. Enguany ha estat el pregoner de la festa del seu poble.

Com era Es Castell el 30 de juny de 1945, el dia que va néixer?

—Un poble on coincidien famílies rompudes i vençudes, amb altres guanyadores i altres de militars acabats d'arribar per mor de la guerra perduda per uns i guanyada per altres. Una estranya simbiosi que va fer que els meus amics d'al·lot fossin fills de militars. Moltes vegades m'han dit que el meu *espanyol* no tenia accent *menorquí* (o català); en pla de broma he dit quan he rallat en públic, en català, acostum a dir que estic parlant en *castellà*... des Castell, òbviam.

Quina és la riquesa genealògica des Castell?

—Entre 1570 i 1945 (any de bona collita) sobre devers 23.500 naixements documentats, més del 60% són descendents dels soldats de la península ibèrica: Preto (Prieto), Prats, Hernández, Victorio (de Vitoria), Fuxà, Neto (Nieto), Quevedo i Sans. Altres com Dalmedo (de Olmedo) o Alimundo també consten a les llistes, a més de certes branques com Rodríguez ("Lludrigus" que deia Ruiz i Pablo a "Classes passives). Per cert, el naturalista i empresari maonès Joan Joaquim Rodríguez Femenias, ve d'aquesta branca.

Què mos diu dels seus pares, en Jaume 'es llauner' i na Margarita 'segó'?

—Dues persones que van creure que el millor patrimoni que po-

Antoni Tudurí | Pregoner de les festes de Sant Jaume

«La millor herència és la cultura ben entesa»

► El llinatge que més identifica el poble des Castell és el de Preto

Antoni Tudurí Miquel. Va veure el seu primer sol el 30 de juny de 1945 a Castell. Va tenir l'oportunitat d'estudiar a Barcelona a partir de 1961, amb un gran esforç per part dels seus pares. Amb els ulls oberts sempre ha mirat amb interès les coses que passen. Foto: ARXIU FAMILIAR

—Idees, moltes, lluminoses no tantes: Potser les millors idees surten de la curiositat i l'inconformisme. Res és absolutament original, tot és

conseqüència de la no conformitat amb res de l'establert oficialment. Com deia Miquel Martí i Pol, a qui vaig conèixer a través del meu cosí Toni Vidal «tot està per fer i tot és possible». I és ben cert.

Acabi la frase: En Ruiz i Pablo era un...

—L'introduïdor de «sa lletricitat» a Ciutadella (cosa que molta gent no sap) i, sobre tot, escriptor, fill d'un important músic murcià (músic major de l'esquadra espanyola del Mediterrani) que va recuperar la llengua catalana de Menorca a través de «Per fer gana» (Caldereta d'articles menorquins) signada el darrer dia de fe-

brer de 1895.

Vivint a Barcelona s'ha vist infectat per algun virus?

—Crec que no, tret de noves visions del món sense masses (o cap) condicionants. Pens que les he vist de tots colors, però mai se pot dir que ho hem vist tot, ni de bon tros. Un bon amic, ja traspassat fa prop de 25 anys, em deia: «Toni, va com va...». Era un tal Ovidi Montllor.

Que queda dels anglesos a Castell?

—A jo m'agrada més dir «britànics». Per exemple, Richard Kane era irlandès. Probablement van deixar alguns «gens», igual que a Maó i altres poblacions costaneres. Una guarnició de més de 5.000 soldats joves devien deixar rastre, no necessàriament documentat amb actes i papers.

Quin és el llinatge més identificatiu des Castell?

—Sense cap dubte, Preto. Almanco és el més freqüent, encara que vagi perdent pistonades. Aquesta és una de les diferències amb la resta de pobles, viles i ciutats de Menorca. El llinatge Pons ocupa un lloc fora del «Podium» de llinatges des Castell.

Quin llibre ha llegit més de dues vegades?

—No dues sinó dues centes vegades les obres complertes d'Àngel Ruiz i Pablo a qui vaig conèixer devers l'any 1955 a través d'un mestre de cases que va venir a ca-

nostra i me recitava trossets del «Viatge tràgic». Era en Bili Fullana de qui tenc un record imborrable.

El port de Maó és també el port des Castell?

—Més tost, crec que el port des Castell és també el port de Maó. Però ja se sap, «qui té padrins el batién». I si no, que li demanin al Sol, que sempre demana permís per tirar endavant. Si no li donam, negre nit a Maó.

El llatzeret tornarà a ser més útil que quan era llatzeret?

—Estic segur que sí. De fet, no va aturar masses «pestes». Val a dir quan el van construir -per cert els cantons de marès provenien de l'antic Castell de Sant Felip- no sabien que les malalties no eren aïllables amb parets, sinó que les transmetien els mosquits. Crec que Es Castell hauria de reclamar els drets de l'ús de les pedres emprades a la seva construcció. No

«Jo no som de casaques ni tampoc de banderes, que un bon amic meu deia que havien nascut a la mar»

obstant, a la vista de com ha anat la cosa dels quarters de l'explanada, millor deixar-ho anar.

Si hagués estat soldat al segle XVIII quina casaca li haguera agradat més vestir: la britànica, la francesa o l'espanyola?

—Jo no som de casaques ni, si m'apureu, de banderes. Un bon amic meu deia que les banderes havien nascut a la mar, per tal de poder saber d'on bufava el vent. En qualsevol cas, Es Castell té una bandera de color groc que, si no vaig mal informat, servia per a identificar els barcos infectats. Si no és així, deman perdó.